

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL V. B. 2016-10-17 SKUNDO**

2016 m. gruodžio 27 d. Nr. S-282 (7-245/2016)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:
komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Veršelienės
Martyno Endrijaičio – pranešėjas
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus
Linos Vosylienės

sekretoriaujant
mokesčių mokėtojo atstovui ir mokesčių
administratoriaus atstovui nedalyvaujant

Jūratei Dalmantaitei

2016-12-06 posėdyje, išnaginėjusi V. B. (toliau – Pareiškėjas) 2016-10-17 prašymą atnaujinti skundo padavimo terminą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2016-09-13 sprendimui Nr. 68-263 apskūsti, n u s t a t ė:

Inspekcija 2016-09-13 sprendimu Nr. 68-263 patvirtino Klaipėdos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Klaipėdos AVMI) 2016-06-16 sprendimą Nr. (6.5) FR0682-384, kuriuo Pareiškėjui nurodyta sumokėti į biudžetą 50004,63 Eur gyventojų pajamų mokestį (toliau – GPM), 41950,39 Eur GPM delspinigius, 15001 Eur GPM baudą. Minėtas Inspekcijos sprendimas, Pareiškėjui išsiųstas Inspekcijos 2016-09-13 raštu Nr. (24.4-31-5)-R-5687 registruota pašto siunta Nr. RN306284502LT, Lietuvos paštui buvo perduotas 2016-09-14. Pareiškėjas Inspekcijos sprendimą iš pašto atsiėmė 2016-09-26.

2016-10-26 Komisijoje gautas Pareiškėjo 2016-10-17 prašymas atnaujinti skundo dėl Inspekcijos 2016-09-13 sprendimo Nr. 68-263 padavimo terminą ir skundas.

Pareiškėjo prašymas grindžiamas žemiau išdėstytais motyvais.

Prašyme nurodoma, kad Inspekcijos sprendimas iš pašto skyriaus buvo atsiimtas tik 2016-09-26, nes iki šios dienos Pareiškėjas buvo išvykęs.

Pareiškėjas, vadovaudamasis 2004-04-13 Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 (toliau – MAĮ) 164 str. 2 dalimi, nurodo, kad minėtoje teisės normoje imperatyviai įtvirtinta, jog tiesioginio dokumento įteikimo mokesčių mokėtojų diena laikoma ta diena, kai mokesčių mokėtojas (jo atstovas) savo parašu patvirtina mokesčių administratoriui liekančiuose dokumentuose apie dokumento gavimą, arba kai

mokesčių administratoriaus pareigūnas pažymi apie mokesčių mokėtojo (jo atstovo) atsisakymą priimti dokumentą ar patvirtinti jo gavimą.

Taip pat Pareiškėjo teigimu, poziciją, jog skundo padavimo terminas nebuvo praleistas, patvirtina ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) formuojama praktika. Pareiškėjas prašyme, aptardamas LVAT priimtus procesinius dokumentus dėl termino atnaujinimo (2011-03-15 nutartį adm. byloje Nr. A-143-422/2011, 2011-04-11 nutartį adm. byloje Nr. A-438-1019/2011, 2011-06-07 nutartį adm. byloje Nr. A-575-367/11, 2011-09-05 sprendimą adm. byloje Nr. A-556-2255/2011 ir kt.), akcentuoja, kad sprendžiant klausimą, kokia data laikytina dokumentų mokesčių mokėtojui įteikimo diena, pirmenybė paprastai yra teikiama faktiniam, o ne MAĮ 164 str. 3 dalyje įtvirtintam penkių darbų dienų terminui. Pareiškėjo nuomone, pastaroji teisės norma, taikoma tada, kai byloje nėra duomenų (įrodymų) apie faktinį sprendimo įteikimą mokesčių mokėtojui arba yra kitos priežastys, pateisinančios minėtos prezumpcijos taikymą (pvz.. mokesčių mokėtojo nesažiningumas). Tokia praktika užtikrina, kad byloje mokesčių mokėtojui, pateikus įrodymus dėl faktinės centrinio mokesčių administratoriaus sprendimo gavimo dienos, bus vadovaujamosi teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principais, t.y. bus užtikrinta mokesčių mokėtojo interesų apsauga, o tokių duomenų nesant, bus vadovaujamosi MAĮ 164 str. 3 dalies imperatyvia nuostata, taip garantuojant operatyvų mokesčio ginčo nagrinėjimo procesą bei teisingą ir savo laiku atliekamą mokesčių surinkimą į valstybės biudžetą.

Pareiškėjas prašyme pažymi, kad skundo padavimo terminas gali būti atnaujintas, jeigu bus pripažinta, kad terminas praleistas dėl svarbios priežasties. Remiantis LVAT 2016-01-20 nutartimi adm. byloje Nr. AS-54-556/2016, prašyme nurodoma, kad svarbiomis termino praleidimo priežastimis galima laikyti aplinkybes, kurios kliudė asmeniui laiku ir tinkamai, tiesiogiai arba per atstovą, ginti savo pažeistas teises, ir kurios nepriklausė nuo asmens valios.

Pareiškėjas, atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, prašo atnaujinti terminą Pareiškėjui paduoti skundą dėl Inspekcijos 2016-09-13 sprendimo Nr. 68-263.

Komisija, įvertinusi Pareiškėjo prašymo argumentus, bylos medžiagą, konstatuoja, jog Pareiškėjo prašymas atnaujinti praleistą skundo padavimo terminą Inspekcijos 2016-09-13 sprendimui Nr. 68-263 apskūsti netenkinamas.

MAĮ 152 str. 2 dalyje nustatyta, kad skundas Komisijai turi būti paduodamas raštu ne vėliau kaip per 20 dienų nuo centrinio mokesčių administratoriaus skundžiamo sprendimo įteikimo mokesčių mokėtojui arba per 20 dienų nuo termino sprendimui dėl mokesčio ginčo priimti pasibaigimo dienos. Minėto straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad mokesčių mokėtojui, praleidusiam skundo padavimo terminą dėl priežasčių, kurias ikiteisminė mokesčio ginčą nagrinėjanti institucija pripažįsta svarbiomis, šis terminas minėtos institucijos sprendimu gali būti atnaujintas.

Iš minėto teisinio reglamentavimo matyti, kad būtina sąlyga praleistam terminui atnaujinti yra tai, jog turi egzistuoti svarbios priežastys, kurios sutrukdė asmeniui nustatytu laiku paduoti skundą dėl atitinkamo centrinio mokesčių administratoriaus sprendimo. MAĮ nėra pateiktas sąrašas aplinkybių, kurioms esant būtų suteikta galimybė atnaujinti praleistą terminą skundui paduoti. Tai ikiteisiminei mokesčio ginčą nagrinėjančiai institucijai įstatymų leidėjo suteikta diskrecijos teisė (MAĮ 152 str. 3 d.).

Aiškindamas MAĮ 152 str. 3 dalies nuostatas, LVAT savo praktikoje ne kartą yra pažymėjęs, kad viešojo administravimo subjektas, atsižvelgdamas į pateiktus įrodymus, nurodytas aplinkybes, vertina, ar yra pakankamas pagrindas suteikti teisę, kuria nepasinaudota per nustatytą laiką, t. y. apskūsti mokesčių administratoriaus sprendimą ir taip pradėti mokesčio ginčą. Toks vertinimas turi būti atliekamas pagal vidinį viešojo administravimo subjekto įsitikinimą, pagrįstą išsamiau ir objektyviau visų aplinkybių išnagrinėjimu,

vadovaujantis įstatymu, taip pat teisingumo ir protingumo kriterijais, paisant administracinių teismų formuojamos praktikos šios kategorijos arba analogiškose bylose (pavyzdžiui: 2010-11-08 sprendimas adm. byloje Nr. A-556-1154/2010, 2012-01-23 nutartis adm. byloje Nr. A-261-147/2012, 2014-06-19 nutartis adm. byloje Nr. A-442-1488/2014, 2016-05-24 nutartis adm. byloje Nr. A-512-261/2016).

LVAT, spręsdamas praleisto termino atnaujinimo klausimus pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo nuostatas, savo praktikoje taip pat yra konstatavęs, jog įstatymų leidėjas, nustatydamas terminus procesiniams veiksams atlikti, siekia užtikrinti teisinių santykių stabilumą, todėl praleistas terminas gali būti atnaujinamas tik išimtiniais atvejais, jeigu jo praleidimo priežastys tikrai buvo svarbios, ekstraordinarios (2012-09-19 LVAT praktikos, taikant Administracinių bylų teisenos įstatymo normas, apibendrinimo, publikuoto: „Administracinė jurisprudencija“, 2012, Nr. 23, 63 punktas; LVAT 2006-06-15 nutartis adm. byloje Nr. AS-6-219/2006; 2013-07-03 nutartis adm. byloje Nr. AS-492-323/2013). Pareiškėjas visus teiginius dėl termino praleidimo privalo pagrįsti objektyviais duomenimis (2011-06-03 nutartis adm. byloje Nr. TA-858-44/2011; 2012-04-06 nutartis adm. byloje Nr. TA-492-6/2012). Teismų praktikoje svarbios priežasties, dėl kurios praleistas skundo padavimo terminas, sąvoka aiškinama kaip apimanti tik išskirtines, objektyvias, nuo skundą paduodančio asmens valios nepriklausiusias aplinkybes (LVAT praktikos, taikant išankstinio ginčų nagrinėjimo ne per teismą tvarką reglamentuojančias teisės normas, apibendrinimo (I dalis), publikuoto: „Administracinė jurisprudencija“, 2010, Nr. 19, 2.9. skyrius). Vertinimas, ar terminas kreiptis teisminės gynybos praleistas dėl svarbių priežasčių, labai priklauso nuo nagrinėjamo atvejo aplinkybių. Sprendžiant termino atnaujinimo klausimą, taip pat yra atsižvelgiama į svarbių aplinkybių atsiradimo momentą, jų egzistavimo trukmę, į tai, ar asmuo, išnykus minėtoms aplinkybėms, kreipėsi į teismą per protingą laiko tarpą. Taip pat vertintina, ar asmuo buvo pakankamai atidus, sąžiningas, ar, priešingai, savo teises įgyvendino nerūpestingai, aplaidžiai. Šia prasme kiekvienam konkrečiam atvejui taikytini ne vidutiniai, o individualūs sąžiningo, atidaus bei rūpestingo elgesio standartai (LVAT 2008-05-20 nutartis adm. byloje Nr. A-438-798/2008; 2010-08-30 nutartis adm. byloje Nr. A-438-757/2010; 2014-04-02 nutartis adm. byloje Nr. A-261-347/2014, 2016-12-20 nutartis adm. byloje Nr. eA-3590-575/2016).

Komisija, įvertinusi bylos medžiagą, atsižvelgdama į LVAT praktiką nagrinėjamam ginčui aktualiais klausimais, konstatuoja, jog nagrinėjamoje byloje nenustatytos aplinkybės, suteikiančios teisę atnaujinti Pareiškėjo skundo dėl Inspekcijos 2016-09-13 sprendimo Nr. 68-263 padavimo terminą.

Byloje surinkti duomenys patvirtina, jog Inspekcijos 2016-09-13 sprendimas Nr. 68-263 Pareiškėjui jo 2016-07-04 skunde, adresuotame centriniam mokesčių administratoriui, nurodytu adresu (*duomenys neskelbtini*) registruota pašto siunta Nr. RN306284502LT išsiųstas 2016-09-14 (Inspekcijos paštui perduotų siuntų sąrašas Nr. 166 su pašto datos spaudu, AB Lietuvos pašto registruotų siuntų sąrašas Nr. 57-62-1020). Remiantis MAĮ 164 str. 3 dalies nuostatomis, Inspekcijos sprendimo įteikimo Pareiškėjui diena laikytina penkta darbo diena, einanti po 2016-09-14, t. y. 2016-09-21. Terminas Inspekcijos 2016-09-13 sprendimui Nr. 68-263 apskūsti skaičiuojamas nuo 2016-09-22 ir pasibaigia 2016-10-11 (imtinai). Pareiškėjas skundą Komisijai per Inspekciją padavė 2016-10-18 (tai patvirtina pašto spaudas ant voko, kuriame gautas Pareiškėjo skundas dėl Inspekcijos sprendimo), t. y. praleidęs MAĮ 152 str. 2 dalyje nustatytą skundo dėl centrinio mokesčių administratoriaus sprendimo padavimo terminą.

Pareiškėjas prašymą atnaujinti skundo Inspekcijos sprendimui apskūsti padavimo terminą motyvuoja MAĮ 164 str. 2 dalimi, pagal kurią tiesioginio dokumento įteikimo mokesčių mokėtojui diena laikoma ta diena, kai mokesčių mokėtojas (jo atstovas) savo parašu patvirtina mokesčių administratoriui liekančiuose dokumentuose apie dokumento gavimą,

arba kai mokesčių administratoriaus pareigūnas pažymi apie mokesčių mokėtojo (jo atstovo) atsisakymą priimti dokumentą ar patvirtinti jo gavimą. Šiuo aspektu, Pareiškėjas Inspekcijos sprendimo įteikimo dieną pripažįsta 2016-09-26. Taip pat prašyme nurodoma, jog terminas praleistas, nes iki 2016-09-26 Pareiškėjas buvo išvykęs.

Komisija, pasisakydama pirmuoju prašyme išdėstytu aspektu, nurodo, jog, kaip nustatyta byloje, centrinis mokesčių administratorius sprendimą Pareiškėjui išsiuntė registruotu laišku (MAĮ 164 str. 1 d. 2 p.), o ne tiesioginiai įteidamas Pareiškėjui (MAĮ 164 str. 1 d. 1 p.), kaip teigia Pareiškėjas. Todėl nagrinėjamu atveju, būtina vadovautis ne MAĮ 164 str. 2 dalimi, numatančia tiesioginio dokumentų įteikimo tvarką, bet MAĮ 164 str. 3 dalimi, detalizuojančia dokumentų įteikimą, siunčiant registruotu laišku. Minėtoje teisės normoje numatyta, kad dokumentų, siunčiamų registruotu laišku, įteikimo mokesčių mokėtojui diena laikoma penkta darbo diena, einanti po mokesčių administratoriaus siunčiamos korespondencijos perdavimo paštui dienos. Byloje pateikti duomenys patvirtina, kad Inspekcijos sprendimas Pareiškėjui įteiktas 2016-09-26, tačiau pažymėtina, jog įstatymų leidėjas MAĮ 164 straipsnyje, imperatyviai įtvirtindamas dokumentų įteikimo mokesčių mokėtojui tvarką bei įteikimo momentą, dokumentų, siunčiamų registruotu laišku, įteikimo dieną pripažino ne faktinę įteikimo dieną, tačiau penktą darbo dieną, einančią po mokesčių administratoriaus siunčiamos korespondencijos perdavimo paštui dienos. Iš šio teisinio reguliavimo seka, kad, dokumentai, siunčiami registruotu laišku mokesčių mokėtojui jo nurodytu adresu, yra laikomi įteiktais penktą darbo dieną, einančią po mokesčių administratoriaus siunčiamos korespondencijos perdavimo paštui dienos, nepriklausomai nuo to, ar šie dokumentai buvo realiai įteikti mokesčių mokėtojui, ar ne. Kita vertus, net ir vadovaujantis teisingumo ir protingumo principais bei LVAT formuojama praktika analogiško pobūdžio bylose, ir pripažinus, jog Inspekcijos sprendimo gavimo diena laikytina faktinio įteikimo diena, t. y. 2016-09-26, terminas Inspekcijos sprendimui apskūsti pasibaigtų 2016-10-17, Pareiškėjo skundas Komisijai paduotas 2016-10-18, t. y. vis tiek praleidus MAĮ 152 str. 2 dalyje nustatytą skundo dėl centrinio mokesčių administratoriaus sprendimo padavimo terminą.

Pasisakant antruoju Pareiškėjo prašymo aspektu, pažymėtina, jog Pareiškėjas nepateikė įrodymų, pagrindžiančių prašymo teiginius, jog buvo išvykęs. Taigi Pareiškėjas prašyme apsiribojo tik lakoniško pobūdžio argumentu, kuris Komisijos vertinimu, nepateikus objektyvių duomenų, įrodančių teiginių pagrįstumo, nesudaro pagrindo pripažinti egzistavus svarbias, nuo Pareiškėjo valios nepriklaususias priežastis, sutrukdžiusias laiku realizuoti procesinę teisę į gynybą. Pažymėtina, jog įstatyme numatytas dvidešimties dienų terminas skundui paduoti yra pakankamai trumpas ir įpareigoja asmenis šia savo procesine teise naudotis operatyviai, atidžiai ir rūpestingai, nes, priešingu atveju, jų pažeistos teisės ar įstatymo saugomi interesai mokestiniame ginče gali būti neginami. Komisijos vertinimu, nustatytos aukščiau nurodytos aplinkybės sudaro pagrindą teigti, jog Pareiškėjas, siekdamas įgyvendinti savo teisę apskūsti Inspekcijos sprendimą, nebuvo pakankamai rūpestingas, sąžiningas ir atidus. Sąžiningumo, rūpestingumo ir atidumo imperatyvai neatsiejami su reikalavimu aktyviai siekti savo pažeistų teisių gynimo. Be to, asmenys, inicijuodami ginčą, turi ne tik teises, bet ir pareigas, tokias kaip: sąžiningai naudotis ir nepiktnaudžiauti jiems priklausančiomis procesinėmis teisėmis, rūpintis greitu bylos išnagrinėjimu, rūpestingai ir laiku pateikti įrodymus ir argumentus.

Komisija, įvertinusi išdėstytas aplinkybes, nustačiusi, kad Pareiškėjo elgesys neatitiko sąžiningumo, rūpestingumo ir atidumo imperatyvų, atsižvelgdama į aukščiau minėtą LVAT praktiką, konstatuoja, jog Pareiškėjo nurodytos priežastys, dėl kurių jis praleido terminą Inspekcijos sprendimui apskūsti, nagrinėjamu atveju nelaikytinos svarbiomis. Todėl Pareiškėjo prašymas atnaujinti praleistą terminą skundui dėl Inspekcijos 2016-09-13

sprendimo Nr. 68-263 paduoti netenkintinas, šis Pareiškėjo skundas laikytinas nepaduotu ir gražintinas Pareiškėjui.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, atsižvelgdama į išdėstytus motyvus, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 5 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Neatnaujinti termino Pareiškėjo skundo dėl Inspekcijos 2016-09-13 sprendimo Nr. 68-263 paduoti, šį skundą laikyti nepaduotu ir gražinti Pareiškėjui.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokesčių ginčą (arba mokesčių ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Veršeliene

Komisijos nariai

Martynas Endrijaitis

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Lina Vosyliene